

Warszawa, dn. 28.10.2019 r.

prof. dr hab. Kuba Jałoszyński
Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie

O C E N A

**działalności dydaktycznej, organizatorskiej, popularyzującej naukę
oraz dorobku naukowego i publikacji habilitacyjnej na temat:**

„Bezpieczeństwo jako wartość konstytucyjna”

Pana dr. Michała BRZEZIŃSKIEGO

w ramach postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Informacje ogólne

Habilitant ukończył w 2000 roku studia magisterskie na kierunku politologia w zakresie nauk politycznych. Uzyskał tytuł zawodowy magistra po obronie pracy nt.: Stanowienie ustaw zwykłych w trybie podstawowym, promotorem pracy był prof. dr hab. Tadeusz Mołdowa. W ramach realizowanych studiów w tym samym roku uzyskał certyfikat specjalizacji: *Administracja publiczna*.

W 2003 roku Pan dr Michał Brzeziński ukończył studia magisterskie na kierunku prawo w zakresie nauk prawnych – Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Obroniona z wynikiem bardzo dobrym praca magisterska nosiła tytuł: Zapłata podatku w polskim prawie podatkowym, promotorem pracy był prof. dr hab. Witold Modzelewski.

Pan dr Michał Brzeziński uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o polityce 2005 roku, po obronie rozprawy doktorskiej nt.: *Stany nadzwyczajne w polskim konstytucjonalizmie XX wieku*. Promotorem rozprawy doktorskiej był prof. dr hab. Tadeusz Mołdowa. Przewód doktorski został przeprowadzony na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 2008 – 2015 był kierownikiem studiów stacjonarnych II stopnia oraz I stopnia, prowadzonych w systemie zaocznym, na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2009 – 2011 sprawował opiekę nad uczelnianą

organizacją studencką – Koło Bezpieczeństwa Wewnętrznego, na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 2005 – 2007 zatrudniony był w Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (od 2016 roku: Wydział Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych), na stanowisku adiunkta na pół etatu. Następnie jego zatrudnienie w Wydziale, w kolejnych latach przedstawiało się następująco:

- 2007 – 2016 – adiunkt, pełny etat;
- 2016 – 2017 – specjalista naukowo-techniczny, pełny etat;
- 2017 do: obecnie – starszy wykładowca, pełny etat.

Działalność dydaktyczna, organizatorska i popularyzująca naukę

Opis działalności dydaktycznej Pana dr. Michała Brzezińskiego zawarty jest w załączniku nr 4 jego do wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego.

Zgodnie z zamieszczonymi w załączniku informacjami Habilitant realizował lub nadal realizuje działalność dydaktyczną na studiach I i II stopnia, w odniesieniu do następujących zagadnień tematycznych:

- *Współczesne systemy polityczne* - studia jednolite magisterskie - nauki polityczne - 2006, 2007.
- *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa* - studia mgr (uzupełniające) - stosunki międzynarodowe - 2006, 2007.
- *Prawo stanów nadzwyczajnych* - studia jednolite magisterskie - nauki polityczne - 2007.
- *Bezpieczeństwo państwa* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2008-2011.
- *Podstawy bezpieczeństwa wewnętrznego* - studia II st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2008-2011.
- *Systemy polityczne państw Europy Wschodniej* - studia jednolite magisterskie - nauki polityczne - 2008.
- *Współczesne systemy polityczne* - studia I st. - politologia - 2008.
- *Zarządzanie kryzysowe w państwach UE* - studia I st. - europeistyka - 2008-2010.
- *Stany nadzwyczajne w państwie* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2009-2017.

- *Proseminarium dyplomowe (Państwo wobec szczególnych zagrożeń)* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2010-obecnie.
- *Seminarium dyplomowe (Państwo wobec szczególnych zagrożeń)* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2010-obecnie.
- *Proseminarium magisterskie (Państwo wobec szczególnych zagrożeń)* - studia II st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2011-2013.
- *Seminarium magisterskie (Państwo wobec szczególnych zagrożeń)* - studia II st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2011-2013.
- *Organizacja systemu zarządzania kryzysowego w społecznościach lokalnych* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2011, 2014-2016.
- *Wstęp do nauk o bezpieczeństwie* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2012- 2018.
- *Bezpieczeństwo państwa* - studia I st. - politologia - 2013-2016.
- *Historia stanów nadzwyczajnych* - studia I i II st. - fakultet ogólnouniwersytecki - 2013.
- *Systemy bezpieczeństwa współczesnych państw* - studia II st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2013, 2014.
- *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2013-2017.
- *Podstawy wiedzy o prawie* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2016.
- *Zarządzanie kryzysowe we współczesnych państwach* - studia I st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2016-obecnie.
- *Instytucje bezpieczeństwa państwa* - studia II st. - politologia - 2016, 2017.
- *Instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego* - studia podyplomowe - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2017.
- *Instytucje zarządzania kryzysowego w Polsce* - studia II st. - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2017.
- *Zarządzanie kryzysowe* - studia podyplomowe - bezpieczeństwo wewnętrzne - 2017.

Pan dr Michał Brzeziński był promotorem prac licencjackich i magisterskich w następującym wymiarze:

- promotor prac licencjackich, 2011-2018, prace 72 studentów;

- promotor prac magisterskich, 2013-2015, prace 7 studentów;
- recenzent prac licencjackich, 2011-2017, prace 29 studentów.

Dodatkowo pełnił funkcję recenzenta prac licencjackich, 2011-2017, prace 29 studentów oraz magisterskich w latach 2011-2018, prace 76 studentów.

Habilitant brał udział w procesie kształtowania programów dydaktycznych, w zakresie:

- opracowania wstępnej analizy programu studiów bezpieczeństwa wewnętrznego realizowanego przez Instytut Nauk Politycznych WDiNP UW, 2007.
- propozycji dotyczącej programu studiów bezpieczeństwa wewnętrznego, m.in. przedmiotu Instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego, Systemy bezpieczeństwa współczesnych państw oraz przedmiotów wyrównawczych, Instytut Nauk Politycznych WDiNP UW, 2009.
- propozycji dotyczącej programu studiów bezpieczeństwa wewnętrznego, związane z pracami w Komisji ds. projektowania planów studiów i programów kształcenia, Instytut Nauk Politycznych WDiNP UW, 2011.
- przyporządkowania tematów programu szkolenia zawodowego podstawowego policjantów do przedmiotów na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne wraz z uwagami, Instytut Nauk Politycznych WDiNP UW, 2011, 2013.

Pan dr Michał Brzeziński jest ekspertem Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, 2015 – do: obecnie. Recenzował teksty w następujących periodykach:

- „Państwo i Prawo”; 2008; 1 recenzja książki.
- „Studia Politologiczne”; 2010 - 2011.
- Recenzował także 3 publikacje zwarte.

W ramach działalności popularyzującej naukę Pan dr Michał Brzeziński uczestniczył w 22. konferencjach i seminariach naukowych oraz panelach dyskusyjnych. W dwóch konferencjach był również ich współorganizatorem. Pełnił funkcję przewodniczącego komitetu organizacyjnego konferencji naukowej pt. *Tożsamość nauk o bezpieczeństwie. Paradygmaty – Interdyscyplinarność – Kształcenie.*, której

organizatorem był Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 16 czerwca 2014 r.

W mojej ocenie działalność dydaktyczna, organizatorska, popularyzująca naukę Pan dr Michał Brzeziński nie budzi wątpliwości co do wypełnienia kryteriów stawianych kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Tak więc działalność Kandydata w wymienionych obszarach oceniam pozytywnie.

Działalność naukowa

W załączniku nr 2, na stronach 18. – 24., Pan dr Michał Brzozowski wskazał na trzy obszary swojej aktywności naukowej. Są nimi:

1. szczególne zagrożenia państwa,
2. teoretyczne podstawy bezpieczeństwa,
3. zarządzanie kryzysowe.

Rezultaty badań w ramach „szczególnych zagrożeń państwa”: (...) *mają postać książki, artykułów w punktowanych czasopismach naukowych oraz rozdziałów w zrecenzowanych naukowo książkach. Wśród wskazanych w autoreferacie publikacji znajdują się między innymi:*

- *Gwarancje praworządności stanów nadzwyczajnych w ochronie ludności*, [w:] A. Skrabacz (red.), *Ochrona ludności w czasie pokoju oraz w okresie kryzysu i wojny*, Warszawa 2010;
- *Konstytucjonalizacja pozycji ustrojowej parlamentu w sytuacjach szczególnych zagrożeń*, [w:] T. Mołdawa, J. Zaleśny (red.), *Parlamentaryzm w świecie współczesnym. Między ideą a rzeczywistością*, Warszawa 2011;
- *Wybrane zasady stanów nadzwyczajnych w konstytucji z dnia 2 kwietnia 1997 r. - uwagi de lege lata i de lege ferenda*, „Studia Politologiczne” 2017, vol. 45;
- *The issue of terrorism in Poland's state emergency regulations*, „Studia Politologiczne” 2015, vol. 38;
- *Odrębność stanu wojennego od pozostałych stanów nadzwyczajnych*, „Studia Politologiczne” 2018, vol. 49.

Rezultaty badań w ramach „teoretycznych podstaw bezpieczeństwa”: (...) *mają postać artykułów w punktowanych czasopismach naukowych oraz rozdziałów w*

zrecenzowanych naukowo książkach. Ich treść obejmuje problematykę pojęciową, społeczną, psychologiczną i językoznawczą. Wśród wskazanych w autoreferacie publikacji znajdują się między innymi:

- *Kategoria bezpieczeństwa*, [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2009, *Rodzaje bezpieczeństwa państwa*, [w:] *ibidem* oraz częściowo *Bezpieczeństwo wewnętrzne w Finlandii*, [w:] S. Sulowski (red.), *Problemy bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych państwach*, Warszawa 2013;
- *Kategoria bezpieczeństwa*, [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2009, *Rodzaje bezpieczeństwa państwa*, [w:] *ibidem* oraz częściowo *Bezpieczeństwo wewnętrzne w Finlandii*, [w:] S. Sulowski (red.), *Problemy bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych państwach*, Warszawa 2013;
- *O bezpieczeństwie w ujęciu etymologicznym*, [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), *Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa*, Warszawa 2014 oraz jego skorygowana wersja *Problem tożsamości bezpieczeństwa w świetle etymologii języka polskiego*, [w:] W. Kitler, T. Kośmider (red.), *Metodologiczne i dydaktyczne aspekty bezpieczeństwa narodowego*, Warszawa 2015.

Rezultaty badań w ramach „zarządzania kryzysowego”: (...) mają postać artykułów w punktowanych czasopismach naukowych oraz rozdziałów w zrecenzowanych naukowo książkach. Ich treść obejmuje usytuowanie zarządzania kryzysowego w systemie bezpieczeństwa narodowego oraz realizację zadań z nim związanych na poziomie gminy. Wśród wskazanych w autoreferacie publikacji znajdują się między innymi:

- *Sytuacja kryzysowa w rozumieniu ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym – analiza pojęcia*, „e-Politikon” Kwartalnik Naukowy Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego” 2013;
- *O zagrożeniach codziennych, nadzwyczajnych i sytuacjach kryzysowych z perspektywy systemowej*, [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), *Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa*, Warszawa 2014 oraz *Miejsce zarządzania kryzysowego w systemie bezpieczeństwa narodowego. Uwagi prawno-organizacyjne*, „Studia Politologiczne” 2014, vol. 34.

W uznaniu efektów realizowanych badań Habilitant został zaproszony w 2015 roku do pełnienia funkcji eksperta w Ośrodku Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie stanów nadzwyczajnych, teoretycznych podstaw bezpieczeństwa oraz zarządzania kryzysowego (kluczowe specjalności).

Wyniki badań, prowadzonych przez Pana dr Michała Brzezińskiego, były przez niego publikowane w monografiach, pracach zbiorowych i artykułach. Habilitant we wniosku wyspecyfikował następującą aktywność w tym zakresie:

— 2. Monografie autorskie:

✓ *Stany nadzwyczajne w polskich konstytucjach*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2007, ss. 243,

✓ *Bezpieczeństwo jako wartość konstytucyjna*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2019, ss. 378.

— 2. współredagowane prace zbiorowe,

— 2. współredagowane monograficzne tomy czasopisma naukowego,

— 1 współredagowany zbiór dokumentów,

— 17 rozdziałów w pracach zbiorowych,

— 10 artykułów w czasopismach naukowych,

— 8 haseł w naukowych wydawnictwach słownikowych i encyklopedycznych (w tym dwóch w procesie wydawniczym),

— 4 recenzje naukowe,

— 2 opracowane wstępy w pracach zbiorowych (współautorstwo),

— 2 opracowane wstępy w czasopismach naukowych (współautorstwo),

— 1 wstęp w zbiorze dokumentów (współautorstwo).

Indeks Hirscha wynosi 3 - wyszukiwanie z dnia 22 stycznia 2019 r. dla hasła Brzezinski Michal (bez polskich znaków i usunięciu innych autorów o tym samym nazwisku i imieniu).

W mojej ocenie do dorobku, spośród powyżej wymienionej aktywności w zakresie publikacji naukowych, należy zaliczyć: 2 monografie, 17 rozdziałów w pracach zbiorowych, 10 artykułów w czasopismach naukowych co daje łącznie 29 publikacji. Nie jest to liczba szczególnie imponująca, jednakże ich treści nie budzą wątpliwości co do ich naukowego charakteru.

Na stronie 7. – załącznika nr 3 do wniosku, znajdujemy następującą informację (mającą świadczyć o udziale Habilitanta w projektach badawczych:

G) Kierowanie międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach

Badania zakładowe

— *Przedmiot: pojmowanie, badania i kształcenie w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych państwach, 2011 - 2012, Zakład Nauki o Bezpieczeństwie (obecnie Katedra Nauk o Bezpieczeństwie) Instytutu Nauk Politycznych Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Charakter udziału w badaniach - autor artykułu Bezpieczeństwo wewnętrzne w Finlandii, [w:] S. Sulowski (red.), Problemy bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych państwach, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2013, s. 93 - 108.*

— *Przedmiot: społeczny wymiar bezpieczeństwa wewnętrznego, 2012 - 2013, Zakład Nauki o Bezpieczeństwie (obecnie Katedra Nauk o Bezpieczeństwie) Instytutu Nauk Politycznych Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Charakter udziału w badaniach - autor artykułów: Bezpieczeństwo społeczne jako rodzaj bezpieczeństwa. Ustalenia wprowadzające, [w:] A. Skrabacz, S. Sulowski (red), Bezpieczeństwo społeczne. Pojęcia. Uwarunkowania. Wyzwania, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2012, s. 11 - 19 oraz Stosunek obywateli do bezpieczeństwa, państwa i patriotyzmu z perspektywy społecznego odbioru zagrożeń, [w:] A. Skrabacz (red.), Patriotyzm współczesnych Polaków, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2012, s. 307 - 321.*

Uważam, że wyżej przywołane informacje dają podstawę do stwierdzenia, że Habilitant uczestniczył w projektach badawczych w ramach działalności statutowej Uczelni.

Pan dr Michał Brzeziński za swoją działalność naukową, organizacyjną i dydaktyczną był wyróżniany nagrodami, i tak:

— Za publikację monografii pt. *Stany nadzwyczajne w polskich konstytucjach* otrzymał z okazji święta Uniwersytetu Warszawskiego nagrodę od Dziekana Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (Warszawa, 2007).

- Za redakcję naukową (wspólnie z prof. Stanisławem Sulowskim) publikacji zbiorowej *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane zagadnienia* otrzymał nagrodę zespołową Rektora Uniwersytetu Warszawskiego (Warszawa, 2009).
- Nagroda Dziekana za ukończenie studiów wyższych z wyróżnieniem, 30 września 2000 r., Dziekan Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.
- Nagroda Dziekana z okazji święta Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia w pracy dydaktycznej i organizacyjnej, 19 listopada 2008 r., Dziekan Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.
- Nagroda Dziekana z okazji święta Uniwersytetu Warszawskiego za działalność organizacyjną, 24 listopada 2010 r., Dziekan Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.
- Nagroda Dziekana z okazji święta Uniwersytetu Warszawskiego za znaczące osiągnięcia w działalności organizacyjnej, 16 listopada 2011 r., Dziekan Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za działalność dydaktyczną i organizacyjną, 19 listopada 2012 r., Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
- Zespołowa nagroda Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z okazji święta Uniwersytetu Warszawskiego za całokształt osiągnięć dydaktycznych, 19 listopada 2013 r., Rektor Uniwersytetu Warszawskiego.

Ocena osiągnięcia naukowego – publikacji habilitacyjnej

Jako osiągnięcie naukowe – publikację habilitacyjną, Pan dr Michał Brzeziński wskazał monografię: *Bezpieczeństwo jako wartość konstytucyjna*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2019, ss. 378, ISBN 978-83-8017-240-1.

We „Wprowadzeniu” Autor odniósł się do założeń metodologicznych przeprowadzonych badań (strony 12. – 13. monografii). Określił, że: *Celem pracy* (prawidłowo powinno być: „celem badań” – podkreślenie K. Jałoszyński) jest (mówimy o efekcie badań, tak więc czas terażniejszy jest nieuprawniony, prawidłowo powinno być użyte słowo: „było” – podkreślenie K. Jałoszyński) *ukazanie wartości bezpieczeństwa na gruncie ustawy zasadniczej*. Nie mogę się zgodzić, że „ukazanie” jest celem badań naukowych. W mojej ocenie nie jest to słowowo wpisujące się w dyskurs naukowy, po drugie „ukazanie” jest czynnością, a czynność nie jest celem badań nauko-

wych. Następnie Autor stwierdza: *W związku z celem postawiłem następującą hipotezę: bezpieczeństwo jest wartością, która odniesiona do ustawy zasadniczej odznacza się powszechną oraz państwocentryczną konstytucjonalizacją, dlatego że aksjologiczny status bezpieczeństwa jest pochodną jego znaczenia językowego i motywacyjnego, analiza wartości bezpieczeństwa w ustawie zasadniczej wymaga aksjologicznego zinterpretowania zawartych w niej norm oraz uwzględnienia poglądów doktrynalnych, a wartość bezpieczeństwa dotyczy całej treści konstytucji oraz jest skupiona wokół państwa.* Wyżej wymienione stwierdzenie: *W związku z celem postawiłem następującą hipotezę (...)* budzi we mnie poważne wątpliwości co do posiadanej przez Habilitanta wiedzy na temat badań naukowych. Wszak hipoteza/hipotezy stanowią swoiste odpowiedzi do wiedź na problem/problemy badawcze. Formułuje się je w korespondencji do problemów badawczych a nie do celów, a w dalszej części swojego wywodu Autor stwierdza: *Hipotezie odpowiadają weryfikujące* (to hipotezy się weryfikuje lub falsyfikuje – nie czynią tego problemy badawcze, określane przez Habilitanta jako „pytania badawcze” – podkreślenie K. Jałoszyński) *pytania badawcze o: 1. a) treść i zakres leksykalnych znaczeń bezpieczeństwa, b) motywacyjną siłę oddziaływania oraz c) ich wpływ na znaczenie bezpieczeństwa jako wartości; 2. a) związek wartości z ustawą zasadniczą, b) aksjologiczność norm konstytucyjnych oraz c) poglądy doktryny bezpieczeństwa pomocne w odczytaniu jego konstytucjonalizacji; 3. a) obecność wartości bezpieczeństwa w normach zasadniczych, programowych i zwykłych, b) przyjmowaną przez nią postać oraz c) stopień powiązania z państwem?*, co stanowi dowód na to, że uważa, iż hipotezy formułuje się na podstawie celów badań (!), pragnę też zauważyć, że wymienione „pytania badawcze” nie mają formy pytań, tylko stwierdzeń – w dodatku mało zrozumiałych.

Odnosząc się do zastosowanych metod badawczych Habilitant stwierdza: *W pracy zastosowałem metodę analizy i krytyki piśmiennictwa (analizy krytycznej) oraz uzupełniającą metodę komparatystyczną oraz hermeneutyczną, których użyłem w porównywaniu konstytucji oraz przyjmowanych wyjaśnieniach. Sposobami realizacji obranych metod są następujące techniki badawcze: opis, uporządkowanie, porównanie, interpretacja, analiza i synteza treści literatury tematu oraz związanych z nim dokumentów urzędowych.* – strony 12. – 13. monografii. To, na co wskazuje Pan dr Brzeziński jako „techniki badawcze” z całą pewnością nimi nie są. Habilitant posiada nieuporządkowaną wiedzę w zakresie metodologii badań naukowych.

Zawartość merytoryczna poszczególnych jej rozdziałów jest zgodna z ich streszczeniem, zawartym na stronach 13. – 16. monografii:

- *Część I Konotacje bezpieczeństwa składa się z rozdziałów, w których Od słowa... (rozdział I), Przez potrzeby... (rozdział II) dochodzę Do wartości... (rozdział III). W rozdziale I podjąłem się próby wszechstronnej eksplikacji słowa bezpieczeństwo w oparciu o jego leksykalne źródła w postaci m.in. słowników języka polskiego, języków obcych oraz słowników etymologicznych. Na ich podstawie wyodrębniłem różne aspekty znaczeniowe bezpieczeństwa, skupiając się na dwóch z nich, określonych mianem bezpieczeństwa i niebezpieczeństwa, oddających odpowiednio jego dawne i obecne rozumienie. Znaczenia te dostarczają interesujących wniosków, przede wszystkim jednak, mimo dzielących ich różnic, dowodzą autentycznej, trwałej i doniosłej obecności bezpieczeństwa w języku, a w związku z nim, także w ludzkim życiu. Potwierdzeniem i rozwinięciem tego jest treść rozdziału II, w którym odniosłem bezpieczeństwo do potrzeb, będących jego motywacyjnymi determinantami. Przedstawiłem w nim sposoby określania potrzeb bezpieczeństwa, ich hierarchizowanie, przykłady oraz dwa odmienne i wzajemnie powiązane znaczenia. W pierwszym, ściśle motywacyjnym, oznaczającym ukierunkowane dążenie, potrzeby bezpieczeństwa wyjaśniłem za pomocą modelu homeostaticznego (równowagi, stabilności) i wynikających z niego konsekwencji. W drugim, będącym konsekwencją pierwszego, rozumianym jako cel ukierunkowanego dążenia, wskazałem na związek z wartościami, przechodząc w ten sposób do rozdziału III, tj. aksjologicznych wyznaczników bezpieczeństwa. W rozdziale tym, w związku z niejednoznacznością ujęć wartości (orientacje obiektywistyczna i subiektywistyczna), najpierw ustaliłem relacje zachodzące między potrzebami i wartościami. Następnie skupiłem się na powinnościowym oddziaływaniu wartości, zająłem się ich rozumieniem, akcentując „intertywizm” i relatywizm, postaciami, pod którymi występują oraz wskazaniami typologicznymi, wyróżniając wśród nich, ważny dla bezpieczeństwa, podział na wartości podstawowe (ostateczne) i wtórne (instrumentalne).*
- *Część I Konotacje bezpieczeństwa składa się z rozdziałów, w których Od słowa... (rozdział I), Przez potrzeby... (rozdział II) dochodzę Do wartości... (rozdział III). W rozdziale I podjąłem się próby wszechstronnej eksplikacji słowa bezpieczeństwo w oparciu o jego leksykalne źródła w postaci m.in. słowników*

języka polskiego, języków obcych oraz słowników etymologicznych. Na ich podstawie wyodrębniłem różne aspekty znaczeniowe bezpieczeństwa, skupiając się na dwóch z nich, określonych mianem bezpieczeństwa i niebezpieczeństwa, oddających odpowiednio jego dawne i obecne rozumienie. Znaczenia te dostarczają interesujących wniosków, przede wszystkim jednak, mimo dzielących ich różnic, dowodzą autentycznej, trwałej i doniosłej obecności bezpieczeństwa w języku, a w związku z nim, także w ludzkim życiu. Potwierdzeniem i rozwinięciem tego jest treść rozdziału II, w którym odniosłem bezpieczeństwo do potrzeb, będących jego motywacyjnymi determinantami. Przedstawiłem w nim sposoby określania potrzeb bezpieczeństwa, ich hierarchizowanie, przykłady oraz dwa odmienne i wzajemnie powiązane znaczenia. W pierwszym, ściśle motywacyjnym, oznaczającym ukierunkowane dążenie, potrzeby bezpieczeństwa wyjaśniłem za pomocą modelu homeostaticznego (równowagi, stabilności) i wynikających z niego konsekwencji. W drugim, będącym konsekwencją pierwszego, rozumianym jako cel ukierunkowanego dążenia, wskazałem na związek z wartościami, przechodząc w ten sposób do rozdziału III, tj. aksjologicznych wyznaczników bezpieczeństwa. W rozdziale tym, w związku z niejednoznacznością ujęć wartości (orientacje obiektywistyczna i subiektywistyczna), najpierw ustaliłem relacje zachodzące między potrzebami i wartościami. Następnie skupiłem się na powinnościowym oddziaływaniu wartości, zająłem się ich rozumieniem, akcentując „intertywizm” i relatywizm, postaciami, pod którymi występują oraz wskazaniemi typologicznymi, wyróżniając wśród nich, ważny dla bezpieczeństwa, podział na wartości podstawowe (ostateczne) i wtórne (instrumentalne).

- Część III Konstytucjonalizacja bezpieczeństwa składa się z rozdziałów, w których przeprowadziłem analizę regulacji bezpieczeństwa w normach zasadniczych (rozdział I), normach programowych (rozdział II) oraz normach zwykłych (rozdział III). W każdym z nich odniosłem się porównawczo do treści konstytucji państw unijnych. W rozdziale I najpierw przedstawiłem zasady wprost wskazujące na bezpieczeństwo (ogólna klauzula ograniczająca, powiązana z zasadą wolności oraz zasady jawności rozprawy, wolności uzewnętrzniania religii oraz obywatelskiego prawa do informacji publicznej). Potem wskazałem na interpretacje innych norm zasadniczych, w których nawiązuje się do bezpieczeństwa (dobro wspólne, prawo do strajku oraz wolność działalności go-

spodarczej). Na końcu na powiązane z nimi obowiązki (obrona Ojczyzny oraz w dalszej kolejności troska o dobro wspólne i dbałość o stan środowiska). Następnie, w sposób osobny, zająłem się zasadą bezpieczeństwa prawnego oraz łączonym z nią prawem do bezpieczeństwa osobistego. W rozdziale II, obejmującym normy programowe, przeanalizowałem postanowienia dotyczące: bezpieczeństwa obywateli, bezpieczeństwa ekologicznego, bezpieczeństwa konsumentów, użytkowników i najemców, dwóch tzw. zasad stanów nadzwyczajnych - tymczasowości i celowości, zabezpieczenia społecznego, zabezpieczenia egzystencji oraz bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Odrębnie zbadałem normy zobowiązujące do: stania na straży bezpieczeństwa państwa, zapewniania bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i porządku publicznego, zapewniania bezpieczeństwa zewnętrznego państwa oraz sprawowania ogólnego kierownictwa w dziedzinie obronności kraju, a także zobowiązujące do służenia zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności granic państwa. W rozdziale III, dotyczącym norm zwykłych, odniosłem bezpieczeństwo do regulacji Sił Zbrojnych, tj. do sprawowania nad nimi zwierzchnictwa oraz ustawodawstwa wojskowego. Następnie zająłem się stanami nadzwyczajnymi (stan klęski żywiołowej, stan wyjątkowy, stan wojenny) oraz środkami wojennymi (mobilizacja i użycie Sił Zbrojnych do obrony państwa, stan wojny oraz czas wojny - Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych, sąd wyjątkowy i tryb doraźny).

Zgadzam się z Panem dr Michałem Brzezińskim, że wartość dodana – wkład do nauki, jako efekt przeprowadzonych badań i opracowanych w recenzowanej monografii, stanowi wskazane na stronach 17. – 18. autoreferatu (załącznik nr 2) stwierdzenie: *Twórczym wkładem pracy jest jej strona koncepcyjna, odnosząca się do ujęcia bezpieczeństwa jako wartości oraz jej przełożenia na normy konstytucyjne. W pierwszym przypadku wyprowadza charakter bezpieczeństwa z wyników ustaleń leksykalnych i motywacyjnych, czyniąc ze wskazań aksjologicznych jego potwierdzające dopełnienie. W ten sposób zastępuje aksjologiczną aprioryczność obiektywnymi świadectwami, na podstawie których status bezpieczeństwa jako wartości staje się niepodważalny. W drugim przypadku, dotyczącym przełożenia na normy konstytucyjne, wykorzystuje reguły interpretacji aksjologicznej. Kierując się nimi przedstawia konstytucjonalizację bezpieczeństwa w podziale na normy zasadnicze, programowe i*

zwykłe. Dzięki temu porządkuje całość konstytucyjnej regulacji bezpieczeństwa, oddając równocześnie jej aksjologiczny oraz prawny charakter

Moja ocena monografii jest niejednoznaczna. Z jednej strony jej zawartość merytoryczna jest interesująca i cenna, z drugiej zaś odwołania do założeń metodologicznych przeprowadzony badań budzą wątpliwości co do znajomości teorii metodologii badań naukowych przez Habilitanta, a mówiąc dyplomatycznie o jego chaosie w zakresie wiedzy w tym zakresie.

Wniosek końcowy

Postępowanie o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego realizowane są w oparciu wytyczne Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych.

Na stronie CK znajduje się następująca informacja: *Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów informuje, że wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego, wraz z załącznikami, powinien być sporządzony z uwzględnieniem wymogów formalnych stanowiących w szczególności przez następujące akty prawne:*

- *rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2017 r. poz. 261);*
- *rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r. nr 196 poz. 1165).*
- *Akty prawne te mają zastosowanie do postępowań habilitacyjnych wszczętych do dnia 30 kwietnia 2019 r. w zw. z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 ze zm.)*

Wniosek o wszczęcie postępowania habilitacyjnego należy przedłożyć wraz z następującymi obligatoryjnymi załącznikami:

1. *Dane kontaktowe.*
2. *Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora – znajduje się we wniosku;*
3. *Autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych albo artystycznych, w szczególności osiągnięcia, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy*

z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2018 r. poz. 1789), w języku polskim i angielskim – znajduje się we wniosku;

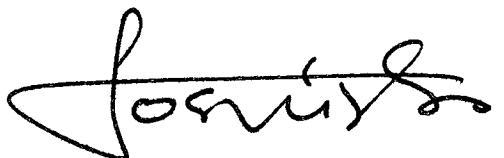
4. *Wykaz opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych albo dokumentację dorobku artystycznego wraz z zapisem dzieł artystycznych odpowiednim ze względu na rodzaj dzieła i wraz z dokumentacją ich publicznej prezentacji, a także informacje o:*
- osiągnięciach dydaktycznych i sprawowanej opiece naukowej nad studentami – informacja znajduje się we wniosku, lekarzami w toku specjalizacji lub doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego wraz z wykazem przewodów doktorskich – brak informacji – Kandydat nie pełnił funkcji promotora pomocniczego;*
 - współpracy z instytucjami lub organizacjami, będącymi zgodnie z postanowieniami ich statutów, towarzystwami naukowymi albo działającymi w zakresie sztuki w kraju i za granicą – informacja znajduje się we wniosku;*
 - odbytych stażach w krajowych lub zagranicznych ośrodkach naukowych lub akademickich – brak informacji;*
 - działalności popularyzującej naukę lub sztukę – informacja znajduje się we wniosku;*
5. *Oświadczenia współautorów w przypadku, gdy osiągnięciem naukowym albo artystycznym jest samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej¹ – uzupełnione we wniosku;*

Sporządzając wniosek końcowy wziąłem pod uwagę ocenę aktywności Pana dr. Michała Brzezińskiego na płaszczyźnie: dydaktycznej, organizatorskiej naukowej, popularyzującej naukę oraz ocenę wskazanego przez niego osiągnięcia naukowego.

Mając w świadomości fakt, iż kandydat do stopnia naukowego doktora habilitowanego jest nauczycielem akademickim, wyrażam nadzieję, że weźmie pod uwagę krytyczne treści, zawarte w niniejszej ocenie i podejmie wysiłek uporządkowania swojej wiedzy w obszarze metodologii badań naukowych. Wszak jako doktor habilitowany – jeżeli taki stopień naukowy zostanie mu na-

dany, będzie promował doktorów, i wiedza ta będzie miała pierwszorzędne znaczenie w całym procesie prowadzenia przez doktorantów, nad którymi będzie sprawował opiekę naukową, badań naukowych i opracowania ich w formie rozprawy doktorskiej.

Reasumując – rekomenduję sporządzenie przez Komisję Habilitacyjną pozytywnego wniosku o nadanie Panu dr. Michałowi Brzezińskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego.

.....

¹ Zob.: <https://www.ck.gov.pl/articles/id/47.html> - dostęp: 18.10.2019 r.